

## INTRODUCCIÓ

La creació l'any 1947 i la posterior consolidació del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada ha esperonat bàsicament la recerca i el coneixement de la història, la geografia i la cultura popular de la nostra comarca, creant les bases del que ha estat l'esplet dels darrers decennis. És indubtable la intensa activitat i el dinamisme aportat en quasi bé cinquanta anys d'existència de la nostra entitat, com bé ho demostren les nombroses publicacions, la creació i la gestió posterior dels museus de la ciutat d'Igualada i, en definitiva, la notable aportació a l'estudi de les formes de vida i de cultura de la nostra comarca.

Avui en dia, però, cal demanar-se quin és el paper que ha de continuar oferint el CECI a Igualada i a la comarca de l'Anoia. Sens dubte, cal continuar potenciant les funcions denominades erudites, tot assumint activitats més àmplies de difusió cultural. En aquest repte és fonamental experimentar un rejueniment generacional, amb noves fornades d'universitaris i nous valors, simultanejat amb un replantejament metodològic i conceptual en les línies de treball i un establiment de línies de coordinació amb la universitat i altres Centres d'Estudis. El Dr. Joan Mercader, en uns articles en la premsa publicats l'estiu de 1947, any de la fundació del CECI, ja feia referència a les finalitats que havia de tenir el futur Centre d'Estudis, i que en gran mesura encara són avui vigents: tasca de coordinació dels treballs d'investigació realitzats fins aleshores de manera individual, tasca de conjunt per tal d'impulsar treballs d'investigació col·lectiva, tasca de divulgació -premsa, ràdio, conferències, cursets...- i defensa i conservació del patrimoni -creació d'una biblioteca i dels museus de la ciutat-.

En els darrers anys de la present centúria, es presenten nous reptes: l'ampliació del concepte general de cultura i l'adaptació a les noves tecnologies i tècniques d'investigació. Aquesta nova tasca a realitzar està esperonada per la riquesa dels materials de recerca que tenim al nostre abast i la qualitat de l'equip humà de què es disposa; persones estudioses i motivades, que treballen i investiguen sense cap ànim de lucre i que han de continuar omplint els buits existents en els diversos camps de les arts, les ciències i les lletres del nostre país.

El premi Jaume Caresmar i la publicació de la Miscellanea Aqualatensia són exemples d'aquest nou moment del CECI, amb un intent d'aglutinar la tradició investigadora amb les noves perspectives i propostes de futur.

Premi i edició són una fita fonamental dins de la cultural anoienca i un estímul per a aquelles persones que es dediquen a investigar temes concrets sobre la vida igualadina i comarcal i a la vegada un esperó perquè s'hi puguin dedicar. Aquest plantejament restaria únicament en un esperançat auguri per a l'esdevenidor cultural sinó tingués una corroboració en la participació dels investigadors a l'hora d'accedir al premi. Afortunadament, el premi Jaume Caresmar desmuestra l'excel·lent capacitat de recerca, l'excel·lent potencial cultural i en definitiva l'alt nivell investigador que avui en dia trobem a la comarca de l'Anoia. El premi Jaume Caresmar es nodreix plenament d'investigadors de casa nostra, que troben el camí adequat per donar sortida als seus treballs de recerca que, per les seves dimensions en forma d'article, no era fàcil que trobessin un model editorial escaient.

Aquesta qualitat identificativa del premi Caresmar, la participació quantitativa molt important d'estudiosos locals i comarcals, que és difícil trobar en altres premis

del nostre país, no tindria pas cap valor sinó anés lligada paral·lelament una participació d'alt nivell qualitatiu, que es reflecteix clarament tan sols citant els treballs guanyadors i els accésits de les darreres edicions: "La vegetació a la muntanya dels Mollons, a la comarca de l'Anoia" de Josep Nuet i Badia, "El modernisme a Igualada (fitxes, tècniques, evolució, anàlisi tipològica i decorativa, 1900-1919) de Pau Llacuna i Ortínez, "El ferrocarril a Igualada: la lluita pel progrés" de Miquel Termens i Graells, "La guerra del francès en un poble de la comarca de l'Anoia. Notes del Dr. Pere Solanlloch, rector de Pierola", de Josep Termens i Samsó i Francesc Valls i Junyent, "Vida i obra del poeta Joan Llacuna" de Maria Enrich i Murt, "Un precedent igualadí de l'assegurança de malaltia (Pacte col·lectiu de la Indústria de la Pell d'Igualada) de Josep Busqué i Corbella, "El contracte de rabassa morta a l'Anoia en el darrer terç del segle XVIII" de Miquel Gutiérrez i Poch i "Contribució a l'estudi dels microlepidòpters de la comarca d'Anoia" d'Emili Requena i Miret.

D'altra banda, i continuant la línia innovadora aportada per Jaume Caresmar, que va incorporar a la seva època la inquietud per l'estudi de la població i de l'economia, el premi que porta el seu nom potser és també significatiu en l'aportació de novetats en el camp de la investigació: un bloc molt important dels treballs presentats en les darreres edicions i aquesta no és pas una excepció, corresponen a estudis de les ciències naturals, del nostre entorn natural, desmarcant-se de la tendència general d'aquest tipus de premis en què el cos central o la totalitat de les investigacions corresponen a la història. Com molt bé va dir el Dr. Josep Fontana, "un historiador no és aquell que furga en els arxius, sinó que és com una mena de sauri, que cerca els corrents soterranis de la societat"; jo afegiria que el premi Caresmar, com tot aquell bon historiador, surt de la societat i cerca aquells corrents soterrats d'aquesta. Els seus treballs sorgeixen de la inquietud cada volta més palpable de l'estudi i la conservació del nostre entorn i de l'espai natural que ens envolta.

El mes de març de 1950, el Rnd. Josep Sanabre, en una conferència organitzada pel CECI, va dissertar sobre "Més notícies sobre el P. Caresmar: un manuscrit inèdit en defensa pròpia", en la qual va sol·licitar la creació del premi Jaume Caresmar, per tal de fomentar investigacions inèdites sobre Igualada i la comarca i, en definitiva, rehabilitar la figura historiogràfica i el llegat cultural d'aquest insigne igualadí. El mateix any, el Dr. Mercader aplaudia la iniciativa i s'hi adheria sense embuts, fent referència a la importància tant de la quantia econòmica prevista com la periodicitat que caldria establir al futur premi.

Des d'aquesta perspectiva històrica, caldria replantejar seriosament la dotació econòmica i la periodicitat de la convocatòria, per tal de no convertir el premi Jaume Caresmar i la publicació de la Miscellania Aqualantensia en una mera anècdota editorial. Cal continuar considerant com a vàlides les paraules que en el seu moment va escriure el Dr. Josep M. Torras, en definir "premi i edició com una contribució inestimable a la fixació perenne en lletra impresa de les més variades parcel·les de la nostra història, geografia, tradicions, que de no haver tingut aquest estímul editor probablement en molts casos s'haurien malanguanyat irremissiblement."

*JOSEP-VICENÇ MESTRE I CASANOVA*

*Director d'Estudis i d'Investigació del  
Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada*